

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Danou Černou ve věci

žalobkyně: X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 6. 2025 č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 6. 2025 č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalované ze dne 20. 6. 2025 č. j. X (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým byly zamítnuty její námitky a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 26. 3. 2025, č. j. X, jímž byla podle § 41 odst. 3 a pro nesplnění podmínek § 39 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) zamítnuta žádost žalobkyně o změnu výše invalidního

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

19/2025

důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Podle posudku lékařky Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 20. 3. 2025 z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně poklesla pracovní schopnost žalobkyně o 35 %.

2. V rámci řízení o námitkách byl lékařkou IPZS dne 30. 5. 2025 vypracován posudek o invaliditě, ve kterém posudková lékařka určila odlišnou rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, kterou spatřovala v zdravotním postižení uvedeném v kapitole VI., položce 5b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), pro které stanovila míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 40 %. Z hlediska stupně invalidity tak dospěla lékařka IPZS v námitkovém řízení ke stejnému závěru, tedy že žalobkyně je nadále invalidní v I. stupni.
3. Žalobkyně v podané žalobě namítala nesprávné posouzení jejího zdravotního stavu v předchozích řízeních, kdy bylo vycházeno pouze z neúplné zdravotnické dokumentace. Žalobkyně namítala, že její zdravotní postižení odpovídá kapitole VI, položce 5c) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 60–70 %. S ohledem na další komorbidity, zejména úzkostně-depresivní poruchu, je třeba procentní míru poklesu pracovní schopnosti navýšit ve smyslu § 3 a § 4 citované vyhlášky. Žalobkyně navrhla vypracování nového posudku o invaliditě.
4. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě shrnula dosavadní průběh řízení a citovala relevantní právní úpravu. Dále uvedla, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě odborného posudku lékařky IPZS ze dne 30. 5. 2025, přičemž lékařka IPZS po posouzení zdravotního stavu žalobkyně dospěla k závěru, že je invalidní v I. stupni. Žalovaná s ohledem na žalobkyní namítanou nesprávnost posouzení jejího zdravotního stavu navrhla nové posouzení zdravotního stavu žalobkyně Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Současně navrhla zamítnutí žaloby.
5. Soud o posouzení zdravotního stavu žalobkyně požádal Posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí ČR v Praze (dále též „posudková komise“). Z posudku této komise ze dne 21. 1. 2026 soud zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Šlo o invaliditu II. stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) uvedeného zákona, nešlo o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) uvedeného zákona. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 50 %, nedosahoval však více než 69 %. Doba platnosti posudku byla stanovena do 31. 8. 2028 a datum změny stupně invalidity bylo stanoveno lékařským nálezem ze dne 29. 5. 2024. Posudková komise uvedla, že k datu vydání napadeného rozhodnutí se u žalobkyně jednalo o dlouhodobě nepříznivý ustálený zdravotní stav, jehož hlavní příčinou byla idiopatická hypersomnie – porucha spánku. Porucha spánku byla hodnocena jako zdravotní postižení uvedené v kapitole VI, položce 5b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity se stanovením míry poklesu pracovní schopnosti 45 %. Posudková komise považovala funkční postižení v rámci diagnostikované spánkové poruchy za středně těžkou formu vedoucí k omezení některých denních aktivit. Obtíže související s poruchou spánku a na poruchu osobnosti nasedající úzkostně depresivní příznaky ve smyslu snížené tolerance psychické i fyzické zátěže, celkového snížení energie, únavy a s tím související nevykonnosti nelze od sebe striktně oddělit. Na stres reagovala žalobkyně zhoršením somatických problémů a somatické problémy vedly k zhoršení psychického stavu. Celkový

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

19/2025

obraz snížené psychické a fyzické výkonnosti i se zohledněním duševní poruchy odpovídal horní hranici procentního rozmezí. Porucha spánku a duševní porucha a s nimi spojená nízká tolerance zátěže umožňovaly žalobkyni pracovat pouze na zkrácený úvazek, negativně ovlivňovaly její produktivitu práce, schopnost zapojení do zaměstnání se stresovými momenty, tlakem na výkon, takže dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav měl větší vliv na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti a na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti, než odpovídalo horní hranici procentního rozmezí výše uvedené položky. Proto byla tato zvýšena o 10 %, takže celková míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně činila 55 %. Dokladovaná spánková porucha neodpovídala kapitole VI, položce 5c) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tj. hypersomnie těžká forma, protože žalobkyně nesplňovala zde uvedená kritéria. Nešlo o poruchu s usínáním při chůzi, při jídle, rozhovoru, denní aktivity nebyly podstatně omezeny – zvládala péči o sebe i domácnost, o zvíře. Komise uvedla, že jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu by mohla být zvolena i anankastická porucha osobnosti a na ni nasedající úzkostně depresivní porucha, protože pokud by posudková komise zvolila jako hlavní tuto duševní poruchu, odpovídala by míra poklesu pracovní schopnosti kapitole V, položce 7b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, takže zvolená míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně by byla shodná jako u idiopatické hypersomnie, tj. 45 %. Pokud by posudková komise hodnotila jako hlavní onemocnění štítné žlázy, jednalo by se o postižení podle kapitoly IV, položky 1b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tj. lehké funkční postižení, poruchy funkce štítné žlázy bez ohledu na etiologii, uspokojivě kompenzované při zavedené léčbě s mírou poklesu pracovní schopnosti odpovídající 15 %. V případě obezity I. stupně v péči obezitologa i s přihlédnutím k nadměrnému hromadění tuku v dolních končetinách šlo o míru poklesu pracovní schopnosti 10 % podle kapitoly IV, položky 14a) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Vleklý bolestivý syndrom páteře by pro zjištěnou svalovou dysbalanci, občasné blokády, nepřítomnost kořenových příznaků vedl k míře poklesu pracovní schopnosti 5 % podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1a) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tj. minimální funkční postižení. Léčené alergické průduškové astma pod kontrolou, bez zjištěné obstrukce v dýchacích cestách odpovídalo 5% poklesu pracovní schopnosti podle kapitoly X, oddílu B, položky 3a) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Alergická rýma byla posudkově málo významná, omezovala pracovní schopnost maximálně o 5 % podle kapitoly X, oddílu A položky 3 přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Gastroezofageální reflux, tj. zpětný tok žaludečních šťáv ze žaludku do jícnu kompenzovaný léčbou bez zjištěného zánětu jícnu nevedl k poklesu pracovní schopnosti. Obtíže způsobené intolerancí laktózy залечены dodržováním nízkolaktózové diety a ztučnění jater s mírně vyššími jaterními testy pracovní schopnost žalobkyně prakticky neomezovaly. Zhojený stav po laparoskopickém odnětí žlučníku a operaci pupeční kýly pracovní schopnost žalobkyně neomezovaly. Opakující se infekce zejména dýchacích cest bez prokázaného závažnějšího imunodeficitu ovlivňovaly její pracovní schopnost minimálně. Posudková komise tedy uzavřela, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní, přičemž šlo o invaliditu II. stupně. Žalobkyně byla schopna vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na fyzické a psychické schopnosti, v podstatně menším rozsahu a intenzitě. Byla schopna využít dosavadní znalosti a zkušenosti, zvládat jednoduché administrativní práce bez stresových momentů, bez zvýšené míry osobní odpovědnosti, se zohledněním osobního tempa, na zkrácení pracovní úvazek.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

19/2025

6. Při jednání u Městského soudu v Praze dne 23. 2. 2026 žalobkyně vyjádřila nesouhlas se závěry posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR v Praze ze dne 21. 1. 2026. Měla za to, že v jejím případě se jedná o těžkou formu hypersomnie a její zdravotní postižení tak odpovídá kapitole VI, položce 5c) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 60–70 % s tím, že pro další komorbidity, zejména úzkostně-depresivní poruchu bylo třeba procentní míru poklesu pracovní schopnosti navýšit ve smyslu § 3 a § 4 citované vyhlášky. Žalobkyně tak měla být uznána invalidní ve III. stupni.
7. Zástupkyně žalované ponechala rozhodnutí na úvaze soudu.
8. Městský soud v Praze v rozsahu tvrzených důvodů nezákonnosti, jimiž je vázán, přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které mu předcházelo, a uzavřel, že žaloba je důvodná. Při přezkoumávání rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
9. Ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu III. stupně.
10. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění, posuzuje podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudek uvedené posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz, podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaná namítá, aby své posudkové závěry řádně zdůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzované byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem, jí tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy.
11. Žalobkyně v podané žalobě vyjádřila nesouhlas s posouzením svého zdravotního stavu posudkovými lékaři v prvostupňovém i v námitkovém řízení. Při posuzování této námitky, a tedy důvodnosti podané žaloby vycházel soud v tomto směru z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR v Praze ze dne 21. 1. 2026, který na rozdíl od předchozích posudků vypracovaných posudkovými lékaři v průběhu správního řízení považoval za nejkomplexnější a nepřesvědčivější. Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR v Praze, zasedající v řádném složení, za přítomnosti lékařky s odborností psychiatrie s odkazem na zdravotnickou dokumentaci žalobkyně a její vyšetření při jednání dostatečně a přezkoumatelně odůvodnila, proč má za to, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí, tedy k datu 20. 6. 2025 lze zdravotní stav žalobkyně hodnotit podle kapitoly VI, položky 5b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s mírou poklesu pracovní schopnosti

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

19/2025

ve výši 45 % zvýšenou o 10 % na celkových 55 % a s datem změny stupně invalidity od 29. 5. 2024. Řádně a přezkoumatelně odůvodnila, proč nehodnotila dle položky 5c), kapitoly VI přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Posudková komise se rovněž vyjádřila k dalším zdravotním postižením žalobkyně a v této souvislosti k míře poklesu pracovní schopnosti, pokud by je hodnotila jako hlavní onemocnění. Posudková komise tak řádně odůvodnila, proč šlo v případě žalobkyně o invaliditu II. stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) uvedeného zákona a nikoliv o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) uvedeného zákona. Uvedený posudek splňuje kritéria úplnosti a přesvědčivosti. O správnosti a úplnosti stanovené klinické diagnózy onemocnění žalobkyně, jakož i o stanovení a řádném zdůvodnění procentní míry poklesu její schopnosti soustavné výdělečné činnosti proto není pochyb a pokud podle posudku šlo u žalobkyně o invaliditu II. stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, soud z něj vyšel a napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil.

12. Žalovaná je povinna dle § 78 odst. 5 s. ř. s. po právní moci tohoto rozsudku vydat nové rozhodnutí, ve kterém se bude řídit právním názorem soudu uvedeným výše.
13. Jak již bylo uvedeno výše, podle § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkouvání rozhodnutí, vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. V posuzované věci to znamená, že bylo třeba posoudit zdravotní stav žalobkyně a míru poklesu pracovní schopnosti ke dni 20. 6. 2025. Případné změny ve zdravotním stavu, nastalé po tomto dni, mohou být předmětem posouzení na základě nové žádosti o změnu výše invalidního důchodu.
14. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy žalobkyně byla ve věci úspěšná, avšak žádné prokazatelné náklady řízení jí nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

19/2025

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. února 2026

JUDr. Dana Černá v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.